

OP BEZOEK BIJ IERSE VLEESVEEHOUDERS

Naar aanleiding van het Alltech-seminarie in het Ierse Dunboyne kregen we de kans om onder leiding van voorlichter Gerry Giggins enkele vlees- en melkveebedrijven te bezoeken in de county's Meath, Wicklow en Kildare rondom Dublin. – Patrick Dieleman

De Ierse rundveehouderij is gericht op lage kosten. De vleesveehouders kozen in die optiek voor kruisingen. Heel veel zoogkoeien zijn Simmentalers of een kruisingsproduct van dat ras (zie foto bovenaan). Redenen voor die keuze zijn de goede melkproductie, het grote frame met het oog op alleen kalven en de dooradering van het vlees met vet. Die dieren worden gekruist met Angus, Hereford, Limousin of Blonde d'Aquitaine. Ook Charolais wordt ingezet. Dat ras was dominant in het begin van de jaren 70, toen Ierland bij de Europese Gemeenschap kwam. Sporadisch kregen we een kruisingsproduct met *Belgian blue* te zien. Onze nationale trots wordt daar afgewezen omdat de koeien niet alleen kunnen kalven, en dat doorkruist de strategie voor een lage kostprijs. Bovendien vinden de Ieren het vlees te mager. Zij mikken op met vet dooraderd rundvlees omdat dat een sterkere smaak en aroma heeft. Die kwaliteit wordt onder meer sterk gewaardeerd in Italië. Het komt erop aan de dieren op het juiste moment te slachten, zodat ze niet te vet worden.

Ierse landbouw

Ter introductie legde Cathal McCormack van Alltech ons uit dat er meer runderen dan Ieren zijn in Ierland. Ongeveer de

helft van de melkveestapel bevindt zich in het zuiden, rond Cork. In Galway, in het westen, een regio met armere boeren, vindt men vooral vleesvee. Ook rond Dublin houdt men zich vooral bezig met *beef finishing*, het afmesten van runderen. Het landbouwareaal beslaat 4,3 miljoen ha, waarvan 80% grasland. De gemiddelde bedrijfsoppervlakte bedraagt 32 ha. Er valt gemiddeld 1000 mm neerslag per jaar. Dankzij de warme golfstroom kan

.....
De Ieren mikken op met vet dooraderd rundvlees omdat dat een sterkere smaak en aroma heeft.

men het vee buiten houden van februari tot november. Het milde klimaat zorgt er ook voor dat het gras beter groeit dan op het vasteland. Zowat 58% van de landbouwproductie is bestemd voor export, waarvan 70% zuivel en vlees is. In 2016 ging 37% van de export naar het Verenigd Koninkrijk (VK). De Brexit kan enorme implicaties hebben. Dat wordt het scherpst aangevoeld

op de grens met Noord-Ierland. Dankzij de EU konden goederen en diensten gemakkelijk over de grens in beide richtingen. De melk van veel Noord-Ierse melkveehouders wordt zelfs opgehaald door Ierse coöperaties. De export naar het VK neemt nu al af. Die naar Azië neemt sterk toe, in het bijzonder naar China. Ook de afzet naar de Verenigde Staten stijgt. In 2015 werd 54% van de rundvleesproductie geëxporteerd naar het VK. De rest van de EU was goed voor 42%, vooral Frankrijk (12% van de totale rundvleesexport), Nederland (8%), Italië (6%) en Zweden (5%, vooral reformkoeien).

Het einde van het melkquotum liet zich ook in Ierland voelen. De melkveestapel groeide met 30% tussen 2015 en 2016. Men verwacht tegen 2020 een stijging met 50%, dus die lijkt zich te realiseren. De melkproductie kent een piek in het voorjaar, omdat 80% van de koeien kalft in de periode van januari tot maart. De gemiddelde melkproductie bedraagt 5800 liter per koe. De melk wordt voornamelijk geleverd aan coöperaties, 85% wordt geëxporteerd.

Clongill

In de buurt van Navan combineren James Murphy en zijn drie zonen 100 zoogkoeien

met akkerbouw (tarwe, gerst, koolzaad en haver). Ze hebben ongeveer 250 ha, waarvan 60 ha grasland. Jaarlijks kopen ze nog zowat 250 stierkalveren bij, die ze afmesten. Ze werken voor de Italiaanse markt.

De zoogkoeien zijn voornamelijk kruisingen met Simmental, die gewaardeerd worden voor hun melkproductie en voor hun rustige karakter. Ze kalven voor het eerst als ze 24 maanden oud zijn. Het vervangingspercentage van de koeien ligt rond 8%. Natuurlijke kalving staat voorop. De koeien kalven in de lente binnen een tijdsspanne van 10 weken. Dat is belangrijk want ze verkopen hun dieren als ze 14 à 15 maanden oud zijn, zodat ze een bonus krijgen voor jonge dieren. Bij dieren die een dag ouder zijn dan 16 maanden vervalt die bonus. De afnemer is Kepak, de derde grootste in Ierland. Kepak domineert de markt voor Italië en Nederland. Er zijn ook bonussen voorzien voor niet-ggo en voor de confirmatie (Europ). Die prijsvorming is gebaseerd op het nationale QPS (*Quality Price System*). Karkassen die meer wegen dan 420 kg worden bestraft in de prijs. De koeien krijgen in de winter grassilage, stro en koolzaadstro. De Murphy's gebruiken vooral stieren van de rassen Limousin en Charolais. Vanaf augustus worden de kalveren bijgevoerd. Ze worden gespeend in november. Ze realiseren de helft van hun groei gedurende de eerste 6 maanden op het grasland. "We zijn dus sterk afhankelijk van de kwaliteit van het gras", vertelt Shane Murphy. "We veranderen om de 3 tot 4 dagen van weide." Van het grasland worden twee sneden gewonnen, de eerste rond 20 mei. Bij de stallen op het bedrijf valt op hoe open ze zijn. "Tussen de dakplaten valt bijna geen regen, maar dit systeem zorgt wel voor voldoende luchtcirculatie", vertelt Gerry Giggins. "Wanneer de dieren binnenkomen in november kan het nog 15 tot 20 °C zijn, en dat brengt kans op ziekten mee." Hij trekt routinematig zijn handschoenen aan en onderzoekt een meststaal. Daarin zijn geen graantjes en geen tekenen van acidose te vinden. "Op dit bedrijf was verlamming een belangrijk probleem", vertelt Giggins. "Dat probleem was behalve aan acidose ook te wijten aan een onevenwichtig rantsoen en zwakke klauwen. We hebben hen geholpen door het rantsoen aan te passen. In de afmestperiode gebruiken we nu een graanmengsel behandeld met Maxammon. Bij de kalveren zetten we Akt pH van Alltech in dat de pH in de pens boven de 6

1 Het met Maxammon behandelde graan kan onbedekt worden opgeslagen in een open loods. Vogels lusten het niet wegens de ammoniakgeur. 2 Gerry Giggins onderzoekt een staal van de mest in de stal. Dankzij een gericht rantsoen zijn daarin geen graantjes en geen tekenen van acidose te vinden. 3 Shane, Noël en vader James Murphy in hun open stal. Bemerkt de ruimte tussen de dakplaten die moeten zorgen voor extra ventilatie. 4 Bijna verkoopklare dieren bij de familie Murphy. De kleurenweelde maakt duidelijk dat dit bedrijf met kruisingsproducten werkt.

helpt houden en zo een omgeving creëert waarin de papillen van de penswand optimaal kunnen ontwikkelen om ruwvoeder te verteren." De Murphy's gebruiken al enkele jaren graan behandeld met Maxammon. Vroeger kochten ze dat kant en klaar in, maar in 2016 hebben ze zelf 200 ton tarwe en

gerst behandeld. Het mengsel heeft een pH van 9,2 en een eiwitgehalte van 17%. Het rantsoen van de dieren van 450 kg bevat naast 10 kg silomaïs ook 2,5 kg gerst en 3 kg tarwe behandeld met Maxammon. Het rantsoen voor de dieren van 600 kg bevat geen maïs meer, maar wel respectievelijk 4,5 en 5,5 kg behan-

1 Open stallen bij de O'Reilly's. Pittig detail: een bordje gaf aan dat ze gebouwd werden door de firma Keenan Bros, blijkbaar dezelfde Keenans als die van de voedermengwagens. 2 Een mix van kruisingsproducten van diverse pluimage in de typische Ierse open stallen. 3 Alle bezochte bedrijven werkten met een voederwagen van Keenan, ook de O'Reilly's. Het graan en de silomaïs worden bewaard in open loods.

delde gerst en tarwe. Daarnaast krijgen ze nog gerstestro, 2,2 kg haver en een aantal voedingssupplementen.

Baltinglass

De familie O'Reilly heeft twee bedrijven. We bezochten hun vleesveebedrijf, dat onmuurd is omdat er niemand woont op die boerderij. Mick, een buurman die hier

een oogje in het zeil houdt, legt uit dat ze het jaar rond vrouwelijke dieren van 370 tot 400 kg kopen, vooral in het westen van Ierland. Die zijn dan ongeveer 10 maanden oud en ze worden in 160 dagen afgemest tot ze 640 tot 720 kg wegen. Voorop staat dat ze dan nog jonger dan 20 maanden moeten zijn, omdat daar een prijsaanvulling aan vasthangt. Op het

moment van ons bezoek hielden ze de stapel bewust kleiner, omdat de prijsvorming zwak was. Later kregen we te horen dat het bedrijf vroeger 100% Herefords fokte, maar dat de prijsvorming in elkaar zakte ten gevolge van de Brexit. Neil Kidd van Harbro neemt ons mee naar de loods waarin het graan wordt bewaard. Ze hebben hier vorig jaar 600 ton graan geplet en gemengd met ureum en Maxammon. Het graan wordt gekocht tijdens de oogstperiode, omdat het dan 20 tot 25% goedkoper is dan enkele maanden later. Uit de ontleding blijkt dat het voeder 17,2% eiwit bevat en dat de pH 8,2 is.

"De uitdaging voor dit bedrijf is om een hoog energiegehalte in het voeder te krijgen, om een snelle groei te ondersteunen, maar toch de penswerking gezond te houden", vertelt Gerry Giggins. "De basis van het rantsoen bestaat uit 60% voederbieten, 30% maïs (gezaaid onder folie) en 10% bietenpulp. Die pulp zou niet nodig zijn indien het aandeel maïs hoger zou zijn. We streven naar 30% droge stof." De O'Reilly's telen elk jaar 30 ha voederbieten en 50 ha maïs. Tijdens ons bezoek aan de stallen – ook hier open stallen met geperforeerde platen voor een betere ventilatie – valt ons de grote range op aan allerlei kruisingen, ieder met een eigen typische kleur. Gerry noemt ze feilloos op: Charolais x Simmenthal x Limousin, Charolais x Angus, Belgian Blue x Angus, Charolais x Hereford, Hereford x Angus ... Hij herhaalt dat ze met die kruisingen meer vet willen krijgen dan de Franse rassen normaal gezien halen. ■

In het volgende nummer volgt een reportage over twee Ierse melkveebedrijven.